

interpretării celor doi. Celelalte roluri, la fel de atent „lucrate” regizoral, au mai puțină pregnanță în interpretările lui Ion Buleandră (Ion Sorcovă), Virgil Flonda (Luca) și Kitty Stroescu (Vecina). O mențiune specială pentru „petele de culoare”, grăitoare pentru o întregă lume, semnate nu descifrabil ci inconfundabil de Dana Taloș (Paraschiva) și Nicolae Mihoc (Ionel).

Scenografia Mariei Bodor și ilustrația muzicală datorată lui Lucian Ionescu sunt sugestive pentru acea apăsătoare atmosferă a spectacolului, despre care vorbeam și care ne somează să constatăm că între Moscova și Popa Nan nu e, uneori, decât o zvârlitură de băț.

VICTOR PARHON

IONA LA CRAIOVA ȘI TIMIȘOARA

Interpret și regizor

IONA de Marin Sorescu ● **TEATRUL NAȚIONAL DIN CRAIOVA** ● **Data reprezentației: 27 ianuarie 1995** ● **Regia și scenografia: Ilie Gheorghe** ● **Interpretează: Ilie Gheorghe.**

Este bine știut faptul că orice rol i s-ar încredința lui Ilie Gheorghe, excepționalul actor craiovean este capabil, prin forța personalității lui artistice, să-l ducă la bun sfârșit în chip onorabil. Bineînțeles, atunci când nu o face cu strălucire, cum, de altfel, suntem obișnuiți. Entuziasmantă, așadar, pentru cei ce-l cunosc, inițiativa lui Ilie Gheorghe de a crea pe scenă personajul Iona din piesa omonimă a lui Marin Sorescu; din păcate, nu tot atât de entuziasmantă este impresia după consumarea actului dramatic. Interpretul a izbutit o evoluție onorabilă, dar lipsită de strălucirea pe care o așteptam.

Ilie Gheorghe ipostaziază de la bun început un Iona în plină surescitare tragică, dispus încă de la prima replică să se prindă în încleștarea ciudatei aventuri inițiatice – cu toate că semnele ei nu se-arată încă. Făcând să vibreze prin întreg trupul energia comunicării, personajul situează din start tensiunea reprezentației la o altitudine impresionantă, cu riscul de a-i anula necesara creștere ulterioară, în sensul firesc al împlinirii ei. Eforturile lui Iona, înghițit de chitul biblic, de a ajunge la lumină, prin străpungerea succesivă a tot mai uriașelor spații închise și, în final, tristețea imposibilității de a cunoaște îl găsesc pe Ilie Gheorghe în aceeași, neschimbată, tonalitate reflexivă. Totodată, o anume iritare histrionică ce se adaugă clandestin în interpretare sporește referințele implicite ale „biografiei” personajului, făcând mai greu sesizabile nuanțele surprizei provocate de ineditele circumstanțe în care este sortit să se

găsească. Ilie Gheorghe parcurge traseul reflexiv, dar și pe cel fenomenal al personajului într-o aventură mai puțin de inițiere cât menită parcă să-i confirme lui Iona tragicul adevăr existențial.

Impresia aceasta este, pe de o parte, susținută de evoluția interpretului – marcată de monotonie –, iar pe de altă parte de o eroare evidentă în mizanscenă. Este vorba de calitatea aproape exclusiv decorativă a decorului și de lipsa funcționalității lui. Regizorul-interpret plasează desfășurarea poematicei monolog, sau dezbateri a lui Iona cu sine însuși, într-un spațiu văduvit de concretețea detaliilor scenografice pe care textul lui Marin Sorescu le reclamă în mod obligatoriu. Răzbaterea succesivă a personajului dintr-un chit în altul, mai mare, dintr-un univers închis într-altul trebuie semnalată cât mai sugestiv și concret pe scenă, fără echivoc. A trata un text esențialmente metaforic altfel decât printr-un discurs scenic bine ancorat într-un imaginar referențial, pe cât posibil realist și funcțional, compromite funcția dramatică a interpretării. Spațiul scenic gândit de Ilie Gheorghe este prea metaforic el însuși pentru a mai putea da relief metaforei profunde a textului lui Marin Sorescu. Zgomotele strării anunță „trecerea”, dar sugestia este insuficientă pentru că Iona, limbul Iona din textul dramatic, instituie de fiecare dată o relație aparte cu spațiile în care pătrunde, individualizându-le uneori chiar prin replici adresate mamiferului acvatic căruia îi este oaspete captiv.

 Ilie Gheorghe în Iona de Marin Sorescu la TN Craiova (regia: Ilie Gheorghe)

